

Hygienická péče o pacienta

Hygienická péče o pacienta se skládá o udržování čistoty jeho těla, dbání na pravidelné vyprazdňování, prevenci vzniku dekubitů, péči o čisté ložní prádlo, denní mytí rukou, celkovou koupel v koupelně nebo na sprchovém či běžném lůžku; čištění zubů a péči o ústní dutinu; holení vousů, stříhání nehtů a péči o vlasy. U kojenců do hygienické péče dále patří baby masáž. Ležící a nehybní pacienti jsou v těchto úkonech obvykle odkázáni na pomoc ostatních.

Pacienti jsou v nemocnici oblečení do vlastního nebo ústavního nočního prádla, pyžama, nebo košile. K dispozici mají i župan. Málo pohybliví pacienti mají jenom anděla, který umožňuje snadné převlékání za asistence zdravotnického personálu.

Mytí rukou by mělo předcházet každému jídlu a mělo by následovat po každém vyprazdňování. Ráno a večer by měla být vykonána toaleta, tedy umytí pokožky a vyčištění zubů. Soběstační, byť třeba nechodící pacienti jsou pouze posazeni k umyvadlu se všemi potřebnými pomůckami v dosahu, ležícím a nesoběstačným pacientům je potřeba pomůcky nachystat přímo k lůžku, případně i nabídnout další asistenci.

Hygienická péče pacientů v koupelně

Pacient je přivezen do koupelny na pojízdném křesle nebo vozíku. Zdravotník si oblékne ochranné pomůcky a provede mytí a desinfekci svých rukou. Pacient je následně zaveden pod sprchu a je mu svléknuto spodní prádlo. Ve sprše musí být přítomna protiskluzová podložka a/nebo madlo na držení. Pacient je lehce opláchnut teplou vodou, namydlen mýdlem s využitím žínky a následně opět osprchován a osušen. Po sprše je posazen na křeslo nebo vozík, obléknut do čistého osobního prádla nebo přikryt a převezen zpět do pokoje, ve kterém je uložen do čistého lůžka.

Součástí hygieny může být i úprava vlasů a nehtů, převaz bandáží dolních končetin, a uvedení do ordinované polohy. Tato údržba by měla probíhat alespoň jednou týdně. Celá procedura se zapisuje do pacientovy dokumentace.

Pro mytí nesoběstačných pacientů je k dispozici pojízdná vana (aquarel). Ve vaně je pacient převezen pod sprchu. Vana i sprcha musí být desinfikovány po každém použití. Poslední možností je mytí pacienta na lůžku, důležité je však vždy zajistit intimitu pacienta.

Čištění zubů a péče o dutinu ústní

Nepohyblivým a nesoběstačným pacientům je třeba provést tuto hygienu. Kromě klasických pomůcek se připraví i trubička na pití, která slouží k vypláchnutí úst do emitní misky. Následuje čištění zubů kartáčkem. Pokud má pacient umělý chrup, opatrně se vyjme mulou a vloží se do emitní misky, načež se omyje kartáčkem a pastou pod tekoucí vodou.

Pacientům po hořečnatých onemocněních, po mozkové mrtvici atd. se hromadí v ústech hleny, proto je nutné ošetřovat jejich dutinu ústní několikrát denně. V takovém případě dochází nejprve k odsátí slin a hlenu, následně se smočenými tampony vyčistí jazyk, patro a zuby. Nakonec dojde k vyčištění zubů a péči o rty.

Mytí znečištěného pacienta

Inkontinentní pacienty je čas od času nutno očistit od důsledků jejich postižení. Pro minimalizaci takových incidentů lze využít močový katetr, pomůcky pro absorpci moči a zachytávání stolice, jako například savé podložky, hygienické vložky, elastické hygienické kalhotky nebo plenkové kalhotky. V případě, že pacient neudrží moč a stolici, je nutné vždy, když je to zapotřebí, pacienta umýt, převléci do čistého prádla a převléct mu postel. Nutná je i psychická podpora. Na ošetřená místa se následně aplikuje ochranný krém.

Opruženiny

Opruženiny jsou poškozením svrchní vrstvy kůže způsobené třením dvou vlhkých ploch kůže proti sobě. Vznikají nejčastěji v podpaží, u žen pod prsy, na vnitřní straně stehů, mezi hýžděmi nebo v okolí konečníku. Opruženiny se projevují zčervenáním a zduřením pokožky doprovázeném puchýřky, pálením a bolestí. Prevence opruženin spočívá v udržování kůže i ložního prádla v suchém a čistém stavu. Léčba spočívá v používání zásypu, obkladů a protizánětlivých mastí.

Koupel kojence a batolete

Při práci s malými dětmi je důležitý sociální kontakt a psychická podpora, významnou roli hraje úsměv. Dítě se nenechává bez dozoru. Koupel kojence se provádí většinou ráno a probíhá ve vaničce, případně pod sprškou. Je postačující denně omývat obličej, vlhká místa, zapáčky a hýždě. Pro koupel se používá dětské mýdlo s glycerinem. Po koupeli je dítě osušeno na přebalovacím stole na osušce.

Použitá literatura

- JIRKOVSKÝ, Daniel, et al. *Ošetřovatelské postupy a intervence: učebnice pro bakalářské a magisterské studium*. 1. vydání. Praha : Fakultní nemocnice v Motole, 2012. 411 s. ISBN 978-80-87347-13-3.